Groeten uit De Beerzen

Heemkundekring Den Beerschen Aard

Het Wit Holland

De foto bij dit artikel laat geen subtropisch strand zien of een meer in het buitenland, maar ons eigen Wit Holland. Deze foto staat op een ansichtkaart die uitgegeven is door de Fa. Chr. Van Aaken B.V., destijds gevestigd aan Doornboomstraat 2 in Middelbeers. De ansichtkaart werd gedrukt vóór 1976, getuige het telefoonnummer aan de achterkant: 04244-343. Vanaf 1976 kreeg de Beerzen namelijk een 1 voor het abonneenummer.

Al generaties lang recreëren veel Beerzenaren bij het Wit Holland. Wandelend, fietsend of zoals op de foto in en op het water. Het Wit Holland ven maakt, net als het Berkven, de Keijenhurk, het Scherpven en het Kromven, deel uit van de Landschotse Heide en meet 239 hectaren. Aanvankelijk maakte de Landschots Heide deel uit van een veel groter heidegebied. Voor en na de Tweede Wereldoorlog werd veel woeste grond in Brabant ontgonnen, waaronder ook een stuk van 5 km^2 van de Landschotse Heide. Een herenakkoord tussen Brabants Landschap en burgemeester Jan Smulders uit 1937 zorgde ervoor dat een klein deel van de Landschotse Heide toch gespaard bleef. Er was mondeling afgesproken dat het noordelijk deel van de heide, waar de vennen lagen, niet ontgonnen zou worden. Na de oorlog wilde de opvolger van Jan Smulders, zijn vrouw Truus Smulders- Beliën, de rest van de Landschotse Heide toch ontginnen, maar het bestuur van het Brabants Landschap wist dit dankzij het genoemde akkoord te voorkomen.

Op 31 januari 1973 werd de Landschotse Heide, met uitzondering van het Wit Holland, door toenmalige minister van Cultuur Recreatie en Maatschappelijk werk Vonhoff tot beschermd natuurgebied verklaard. De gemeente Oost- West- en Middelbeers en enkele andere

grondeigenaren tekenden hiertegen bezwaar aan bij de Kroon omdat men bang was dat er voor het gebied zwaar beperkende maatregelen zouden worden afgekondigd, waardoor de recreatie in het gedrang zou kunnen komen. Bovendien vreesde men de financiële consequenties: wegvallen van jachtverpachtingen en de uitkeringen van het rijk van de regeling Bosbijdragen Openbare Lichamen. Tegelijkertijd nam de gemeente wel maatregelen om de Landschotse Heide te beschermen: er kwamen slagbomen om gemotoriseerd verkeer tegen te houden, militaire oefeningen en verblijfsrecreanten waren niet meer welkom, weer met uitzondering van het Wit Holland. De procedure die hierop volgde duurde vijf jaar. De uitkomst was dat de Landschotse Heide definitief werd toegevoegd aan de lijst van beschermde natuurmonumenten, nu wel inclusief het Wit Holland. De Kroon gaf duidelijk aan waarom De Landschotse Heide van algemeen belang was uit oogpunt van natuurschoon en natuurwetenschappelijke betekenis. “Het is onder meer een belangrijke broedplaats voor heide- en weidevogels en tevens een pleisterplaats voor vele trekvogels. Het natuurschoon wordt bepaald door de openheid en geaccidenteerde karakter van het gebied, alsmede door de aanwezigheid van vennen. Het natuurmonument is uit hoofde van zijn natuurschoon mede van betekenis uit een oogpunt van openluchtrecreatie.” (Uit het Nieuwsblad van het Zuiden van 24 aug. 1978)
De Landschotse Heide is in 1999 overgedragen aan Brabants Landschap en maakt deel uit van Natura 2000.